

## POSTANOWIENIE

Dnia 12 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z powództwa B. O.  
przeciwko I. A. S. w K.  
o odprawę emerytalną,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń  
Społecznych w dniu 12 grudnia 2023 r.,  
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy  
i Ubezpieczeń Społecznych w K.  
z dnia 29 listopada 2022 r., sygn. akt V Pa 59/22,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**

## UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w K. wyrokiem z 30 marca 2022 r., IV P 219/21 oddalił powództwo B. O. (powódka) o zasądzenie od I. A. S. w K. (pozwana) kwoty 40.000 zł tytułem należnej odprawy w związku z przejściem na emeryturę wraz z odsetkami do dnia zapłaty.

Sąd Rejonowy ustalił, że powódka od 10 grudnia 1993 r. do dnia 30 kwietnia 2002 r. pełniła służbę w U. C. w K. w pełnym wymiarze czasu pracy. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 20 marca 2002 r. o przekształceniach w administracji celnej oraz zmianie niektórych ustaw z dniem 1 maja 2002 r. stała się funkcjonariuszem I. C. w K., U. C. w K. Pełniła tam służbę w pełnym wymiarze czasu pracy do dnia 31 sierpnia 2005 r. Następnie, na podstawie art. 18 ust. 2 i 6 w związku z art. 17 ust. 1b ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej z dniem 1 września 2005 r. została przeniesiona do Izby Celnej w K., gdzie pełniła służbę do

dnia 28 lutego 2017 r. Z dniem 1 marca 2017 r. Powódka została funkcjonariuszem Służby Celno-Skarbowej w I. A. S. w K., zgodnie z dyspozycją art. 165 ust. 3 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej.

W dniu 23 maja 2017 r. powódka otrzymała propozycję zatrudnienia w I. A. S. w K., którą przyjęła tego samego dnia. W efekcie tej decyzji stosunek służby B. O. z dniem 31 maja 2017 r. ustał w wyniku przekształcenia w stosunek pracy. Powódka została zatrudniona w I. A. S. w K. na czas nieokreślony od dnia 1 czerwca 2017 r. na stanowisku eksperta skarbowego w R. P. P. w Ś. U. C.-S. w K.

W dniu 1 lipca 2019 r. powódka złożyła wypowiedzenie/rezygnację z zatrudnienia u pozwanej ponieważ chciała zmienić pracę na inną, lepiej płatną. Oświadczając, że skorzysta z urlopu wypoczynkowego w ilości 20 dni roboczych, poczynawszy od 1 lipca 2019 r. do dnia 26 lipca 2019 r. Dyrektor pozwanej poinformował powódkę, że okres wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony upływa z dniem 31 października 2019 r. Z powodu niestawienia się powódki w pracy w dniu 23 lipca 2019 r. pismem z dnia 5 sierpnia 2019 r., odebrany przez nią 7 sierpnia 2019 r. rozwiązano z powódką umowę o pracę zawartą na czas nieokreślony w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. w związku z nieusprawiedliwioną nieobecnością w pracy od dnia 23 lipca 2019 r., stanowiącą samowolne uchylenie od wykonywania pracy i wskazujące na odejście pracownika z zakładu pracy z naruszeniem przepisów umowy o pracę.

Na skutek odwołania powódki od rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia w postępowaniu w sprawie P 310/19 Sądu Rejonowego w K. strony w dniu 19 kwietnia 2021 r. zawarły ugodę i zgodnie ustaliły, że rozwiązują łączącą ich umowę o pracę na zasadzie porozumienia stron z dniem 7 sierpnia 2019 r.

Od momentu rozwiązania stosunku pracy powódka nie pobierała żadnych świadczeń ani zasiłków, utrzymywała się oszczędności. W dniu 24 października 2019 r. złożyła wniosek do Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji o ustalenie prawa do emerytury. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji decyzją z dnia 4 grudnia 2019 r. ustalił od dnia 1 października 2019 r. prawo do emerytury dla powódki. W dniu 11 grudnia 2019 r. powódka wystosowała pismo do pozwanej

zwracając się w nim o wypłatę na jej rzecz świadczenia pieniężnego związanego z przejściem na emeryturę mundurową.

Sąd Rejonowy ustalił, że zarówno zakończenie przez powódkę służby, jak i stosunku pracy nie miało związku z przejściem powódki na emeryturę w żadnym ze wskazanych aspektów rozumienia tego związku. Z dniem 1 czerwca 2017 r. na mocy art. 171 ust. 1 pkt 2 przepisów wprowadzających ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej stosunek służbowy jaki łączył powódkę z pozwanym pracodawcą ustał na skutek przekształcenia się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. W efekcie przyjęcia propozycji pracy zakończył się okres służby powódki, a zaczął okres pracy na podstawie stosunku pracy w ramach korpusu służby cywilnej. Nastąpiła zmiana podstawy zatrudnienia powódki. Nie miała ona jednak związku z przejściem na emeryturę ponieważ powódka została zatrudniona u pozwanej na czas nieokreślony od dnia 1 czerwca 2017 r. na stanowisku eksperta skarbowego w R. P. P. w Ś. U. C.-S. w K. W dniu 1 lipca 2019 r. Powódka złożyła wypowiedzenie/ rezygnację z zatrudnienia w I. A. S. w K. Jak sama zeznała jej wolą była zmiana pracy na inną, bardziej opłacalną, a tym samym nie miała związku z przejściem powódki na emeryturę. Sąd Rejonowy wskazał ponadto, że w toku całego postępowania powódka nie wykazała spełnienia przesłanek pozwalających na uznanie, że zaistniał stosowny „związek” wynikający ze zwolnienia ze służby w związku z przejściem na emeryturę lub ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę.

Zdaniem Sądu Rejonowego w ustalonych okolicznościach faktycznych zarówno ustanie stosunku służby jak i ustanie stosunku pracy nie miało żadnego związku z przejściem na emeryturę. Zaistniała pewna zbieżność czasowa między ustaniem stosunku pracy, a przejściem powódki na emeryturę, ale była to zbieżność przypadkowa. W ocenie Sądu pierwszej instancji taki przypadkowy związek czasowy między ustaniem stosunku pracy a nabyciem prawa do emerytury nie może być potraktowany jako „przejście na emeryturę” co w konsekwencji pozwala na przyjęcie, że brak jest podstaw do uznania, iż zwolnienie ze służby lub stosunek pracy powódki ustał w związku z jej przejściem na emeryturę.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 29 listopada 2022 r., V Pa 59/22 oddalił apelację powódki wniesioną od powyższego wyroku Sądu Rejonowego.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd pierwszej instancji nie dopuścił się naruszenia zarzucanego w apelacji art. 250 § 1-3 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2021 r., poz. 422). Sąd Okręgowy wyjaśnił, że art. 250 § 1 powołanej ustawy określa zasady wypłaty funkcjonariuszowi jednorazowej odprawy w związku ze zwolnieniem ze służby z powodu przejścia na emeryturę. W przypadku powódki na podstawie ugody zawartej w dniu 19 kwietnia 2021 r. w sprawie P 310/19 doszło do rozwiązania łączącej ją z byłym pracodawcą (pozwana) umowy o pracę na zasadzie porozumienia stron z dniem 7 sierpnia 2019 r. Po tym czasie powódka nie pobierała żadnych świadczeń ani zasiłków i dopiero w dniu 24 października 2019 r. złożyła wniosek do Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji o ustalenie prawa do emerytury zaś decyzją z dnia 4 grudnia 2019 r. organ rentowy ustalił dla niej od dnia 1 października 2019 r. prawo do emerytury. W ocenie Sądu Okręgowego z ustalonego stanu faktycznego wynikało, że zarówno zakończenie przez powódkę służby, jak i stosunku pracy nie miało związku z jej przejściem na emeryturę w żadnym z aspektów rozumienia tego związku.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Okręgowego złożyła powódka wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania. Skarżąca wniosła również o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z uwzględnieniem kosztów zastępstwa adwokackiego według norm prawem przewidzianych.

Skarga kasacyjna została oparta na zarzutach:

1) naruszenia przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 94 ust. 1 w zw. z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej w zw. z art. 92<sup>1</sup> § 1 k.p. w zw. z art. 2 k.p. w zw. z art. 250 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej polegającą na nieuzasadnionym przyjęciu przez Sąd drugiej instancji, że powódce nie przysługuje odprawa emerytalna, podczas gdy zostały spełnione wszystkie niezbędne przesłanki do uznania, że powódce przysługuje odprawa emerytalna albowiem

rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron nie może pozbawiać pracownika;

2) naruszenia przepisów postępowania, a mianowicie: art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 398<sup>21</sup> k.p.c. polegającym na nierozpoznaniu istoty sprawy przez Sąd drugiej instancji, albowiem w treści zapadłego wyroku Sąd Okręgowy w żadnym aspekcie nie pochylił się nad żądaniem powódki w kwestii zasądzenia na jej rzecz odprawy emerytalnej, a treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku wskazuje, iż Sąd Okręgowy odnosi się w głównej mierze do nabycia prawa do emerytury lub renty, a nadto wskazuje, że Sąd pierwszej instancji w sposób prawidłowy ocenił zebrany w sprawie materiał dowodowy, odpowiadający wymogom przewidzianym w art. 233 § 1 k.p.c. podczas, gdy w apelacji powódka nie zarzucała Sądowi pierwszej instancji naruszenia wskazanego przepisu, a jej zarzut apelacyjny dotyczył tylko i wyłącznie naruszenie prawa materialnego.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej skarżąca uzasadniła tym, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona w zakresie podniesionych zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię oraz w zakresie podniesionych zarzutów naruszenia przepisów postępowania, które mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy. Skarżąca podniosła, że „istnieje poważna wątpliwość o charakterze orzeczniczym dotycząca kwestii odprawy emerytalnej i okoliczności uzasadniających jej przyznanie na gruncie obowiązującego stanu prawnego, a także kwestii ewentualnych podstaw do odmowy przyznania odprawy emerytalnej oraz czy taka odmowa znajduje potwierdzenie w przepisach powszechnie obowiązującego prawa, czy też jest tylko następstwem nieprawidłowej wykładni sądów powszechnych orzekających w niniejszej sprawie. Zauważyć bowiem należy, że konstrukcja art. 94 ustawy o służbie cywilnej nasuwa wątpliwości interpretacyjne, bowiem literalna treść przedmiotowego przepisu i wykładnia językowa nie wykazują negatywnych przesłanek odmowy przyznania prawa do odprawy emerytalnej, a zatem zarówno stanowisko pozwanej Izby Administracji Skarbowej w toku postępowania przed Sądem I i II instancji jak również samo stanowisko Sądów w tej materii skutkujące oddaleniem powództwa oraz oddaleniem apelacji jest sprzeczne z przepisami prawa materialnego”. W ocenie skarżącej „Sąd Okręgowy w Kielcach rozpoznając apelację powódki od

wyroku Sądu Rejonowego w K. nie rozpoznał istoty sprawy, albowiem w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd w głównej mierze odnosi się do kwestii przyznania emerytury a nie odprawy emerytalnej (co stanowiło przedmiot sprawy), nadto Sąd II instancji wskazuje, że Sąd I instancji ocenił materiał dowodowy zgodnie z wymogami wynikającymi z art. 233 § 1 k.p.c., podczas gdy strona powodowa w apelacji nie zarzucała Sądowi I instancji uchybienia przepisom prawa procesowego, a zarzut apelacyjny dotyczył naruszenia prawa materialnego.”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarga kasacyjna nie mogła zostać uznana za oczywiście zasadną. W razie powołania tej przesłanki należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr

375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sformułowany przez skarżącą nie spełnia powyższych wymagań. W ramach przesłanki mającej uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej skarżąca podniosła oczywistą zasadność, formułując ją bez wskazania przepisów korespondujących z podniesionymi w ramach podstaw kasacyjnych podstawami. Przepis jaki pojawia się w treści uzasadnienia wniosku o przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania to art. 94 ustawy o służbie cywilnej, jednak bez wskazania konkretnej jednostki redakcyjnej przepisu. W ramach podstaw został co prawda wymieniony art. 94 ale ust. 1 ustawy o służbie cywilnej, z tym że w konstrukcyjnym powiązaniu z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej, art. 92<sup>1</sup> § 1 k.p. w zw. z art. 2 k.p. w zw. z art. 250 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej. Tymczasem w ramach formułowanej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania przepisy te nie zostały przywołane ani nie znajdują zastosowania.

Skarżąca w ramach podstaw skargi formułuje zarzut naruszenia prawa materialnego wskazując zarzucane przepisy w łącznej konstrukcji z art. 250 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej. Tymczasem, jak wynika z ustalonego w sprawie stanu faktycznego powódkę łączył z pozwaną stosunek pracy a nie stosunek służby. Jej stosunek służby z dniem 31 maja 2017 r. ustał w wyniku przekształcenia w stosunek pracy. Powódka została zatrudniona u pozwanej na czas nieokreślony od dnia 1 czerwca 2017 r. Zakończenie przez powódkę służby nie miało jakiegokolwiek związku z jej przejściem na emeryturę, ponieważ doszło do przekształcenia stosunku służby w stosunek pracy. W sprawie mogłoby mieć ewentualnie zastosowanie – samodzielnie - art. 94 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej, ponieważ powódka jako zatrudniona na podstawie umowy o pracę w pozwanej była członkiem korpusu służby cywilnej (art. 2 ust. 1 pkt 3a). Jednak zarzut naruszenia tego przepisu – samoistnie - nie został sformułowany w ramach podstawy skargi kasacyjnej, przez co ewentualne naruszenie tego tylko przepisu (a nie w zbiegu z art. 250 ust. 1 ustawy o KAS, nie mógłby stanowić przedmiotu rozpoznania przez

Sąd Najwyższy po przyjęciu skargi. Niezależnie od powyższego, Sądy obu instancji ustaliły, że do rozwiązania stosunku pracy nie doszło w związku z przejściem na emeryturę a takie ustalenie faktyczne jest wiążące w postępowaniu kasacyjnym.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[K.A.S.]

[ał]